СПРАВКА

ЗА ОТРАЗЯВАНЕ НА ПОСТЪПИЛИТЕ ПРЕДЛОЖЕНИЯ ОТ ОБЩЕСТВЕНИТЕ КОНСУЛТАЦИИ НА ПРОЕКТ НА НАРЕДБА ЗА ПРИДОБИВАНЕ НА КВАЛИФИКАЦИЯ ПО ПРОФЕСИЯТА „СПЕДИТОРСКИ УСЛУГИ“

№	Организация/потребител /вкл. начина на получаване на предложението/	Бележки и предложения	Приети/ неприети	Мотиви
1.	Становище от Национално сдружение на българските спедитори (НСБС) относно Проект на Държавен образователен стандарт (ДОС) по професия „Спедиторски услуги“ (код на професията 104108), постъпило на Портала на обществените консултации на	Една от основните цели на Националното сдружение на българските спедитори (НСБС) е да подпомага спедиторския и логистичен сектор у нас, вкл. и при подготовката на кадри за нуждите на работещите в него фирми. В тази връзка НСБС е автор на все още действащия Държавен образователен стандарт (ДОС) по професията „Спедитор - логистик“ и в това си качество бихме искали да изразим нашето професионално становище относно проекта на ДОС за новата професия „Спедиторски услуги“ (104108). В основни линии стандартът е съобразен със спецификите на професията и позволява развитието на обучение в задоволителна степен, която да покрива потребностите на спедиторския бранш в страната. Въпреки това, в него има предвидени текстове и единици резултати от учене, които са несъвместими със спедиторската професия и които считаме, че нямат място в обсъждания ДОС.	**Не се приема**	Проектът на държавния образователен стандарт (ДОС) е разработен в съответствие с концепцията за изграждане на широкопрофилни професии в новия списък. Тези насоки изискват професията да обхваща група сродни длъжности по НКПД, а не само една. Затова съдържанието на професия „Спедиторски услуги“ включва компетентности, характерни за по-широк набор от позиции в сектора. Структурата на резултатите от учене е съобразена с Европейската и Националната квалификационна рамка, които поставят изискване за надграждане по нива и за преносими знания и умения между свързани дейности. Този подход подпомага трансфера на знания в рамките на сектора и осигурява гъвкава подготовка, съответстваща на реалните изисквания на пазара на труда. На тази основа смятаме, че концепцията и обхватът на професията са правилно дефинирани и отговарят на актуалните нормативни и европейски изисквания

	21.11.2025г. и постъпило по имейл на 21.11.2025 г.	**I.** Предлагаме т. 1.2 от Раздел „Изисквания към кандидатите“ да отпадне, тъй като професията „спедитор“ не е свързана с каквито и да било здравословни противопоказания на упражняващите я лица. Тя може да бъде извършвана и от лица в неравностойно положение (инвалиди), вкл. и в дистанционна форма (т. нар. „хоум офис“). Изискването на изричен медицински документ от обучаемите определяме като форма на административна пречка, не водеща до нищо положително за тях.	**Не се приема**	Текстът в т. 1.2 е изискване, което се съдържа във всички държавни образователни стандарти и отразява общия режим за удостоверяване на здравословното състояние при кандидатстване и записване в професионални направления. В чл. 14, ал. 1 от Закона за професионално образование и обучение, са регламентирани изискванията към кандидатите, а в ал. 3 е посочено, че здравословното състояние на кандидата се удостоверява с медицински документ, доказващ, че професията, по която желае да се обучава не му е противопоказна
		II. В Раздел 2. „Описание на професията“ имаме следните коментари: **2.1. Първа степен на професионална квалификация по професията** Текстът „*Придобилите първа степен на професионална квалификация извършват основни куриерски и транспортни дейности в рамките на населеното място или страната. Те приемат, подреждат, транспортират и предават пратки, участват в товарно-разтоварни дейности и изпълняват задачите си под пряк надзор*“ е съотносим за професията „Логистични услуги“ (код на професията 104107). ***Спедиторите не извършват описаните в проекта видове куриерски услуги, тъй като не обработват физически товари и пратки, не участват в товаро-разтоварни дейности и респективно не осъществяват физически надзор върху стокови наличности в складови съоръжения***. Както изрично е указано в същия абзац, тези услуги се извършват в логистични центрове и точки, докато спедиторът не е задължително позициониран в такива. Предлагаме този текст да бъде изцяло прецизиран в унисон със спецификите на спедиторската професия, макар и на	**Приема се**	

		едно по-ниско ниво, съответстващо на първа степен на ПК.		
		Подобно е мнението ни и относно визираните лични качества, които трябва да притежават обучаваните в тази степен, като категорично изразяваме несъгласие с изискването за „***физическа издръжливост***“.	**Приема се**	
		Като неуместно определяме и изискването към лицата, придобили първа степен на ПК, да притежават правоспособност за управление на МПС. Спедиторът не е необходимо да притежава свидетелство за управление на МПС, тъй като ***той не е пряко отговорен*** за физическото преместване на стоките от една точка до друга. Неуместността произтича от факта, че освен с автомобилен транспорт, спедиторите работят и с други видове транспорт. Това означава ли, че например спедиторите, които обработват морски товари, трябва да имат капитански разрешителни, тези обработващи въздушно карго трябва да могат да пилотират самолети, а работещите в областта на жп спедиция да могат да карат влак?	**Не се приема**	С предложения в Държавния образователен стандарт (ДОС) текст се създава правна възможност за обучаваните да придобият правоспособност за управление на МПС, която е основополагаща във всички професии в професионалните направления „Транспортни услуги“ и „Транспортни средства“. С текста се разширяват възможностите за реализация на лицата на пазара на труда. Обучаващите институции могат да предлагат обучение за категория АМ като допълнителна възможност за обучаваните. Това съответства на широкия профил на професията и не се въвежда задължително изискване, което да не е характерно за спедиторските услуги
		2.2. Втора степен на професионална квалификация по професията Възразяваме срещу текста „*Квалифицирани са да извършват окрупняване на товарни единици и използват логистични технологии, като пакетизация, палетизация и контейнеризация*“, тъй като посочените дейности са присъщи за складови служители, а не за спедитори. Считаме, че в този си вид текстът следва да бъде отнесен към професията	**Приема се частично**	Текстът е преработен с цел ясно разграничаване на организационните и контролните функции на спедитора от физическото изпълнение на складови дейности, характерни за професия „Логистични услуги“. Коригираната формулировка отразява дейностите по придобиване на втора степен на професионална квалификация в рамките на широкопрофилния характер на професията „Спедиторски услуги“ и съответства почти изцяло на направеното предложение

		„Логистични услуги“, а вместо него например може да се посочи следното: *„Квалифицирани са да организират дейностите по окрупняване на товарни единици и съблюдават правилното използване на логистични технологии, като пакетизация, палетизация и контейнеризация*“.		
		Подобно на първа степен на ПК по професията апелираме за преосмисляне на изискването за притежаване на правоспособност за управление на МПС.	**Не се приема**	Предложените в ДОС текстове разширяват възможностите за реализация на пазара на труда чрез придобиване и на правоспособност за управление на МПС – основополагаща за всички професии в професионалните направления „Транспортни услуги“ и „Транспортни средства“
		2.3. Трета степен на професионална квалификация по професията Вменяването на спедиторите на дейности по митническо представителство е неуместно и е в разрез с действителните им отговорности. Тази дейност е от компетенциите на специалисти от професията "Митническо обслужване" (код на професията 041102). Спедиторът трябва да отчита митницата като фактор, но няма задължения да извършва митническа обработка на стоките. В тази връзка предлагаме премахване на фразата „***осъществяване на митническо представителство***“ от дейностите на специалистите по професията „Спедиторски услуги“.	**Приема се**	
		Подобно на първа и втора степен на ПК по професията апелираме за преосмисляне на изискването за притежаване на правоспособност за управление на МПС.	**Не се приема**	Предложените в ДОС текстове разширяват възможностите за реализация на пазара на труда чрез придобиване и на правоспособност за управление на МПС – основополагаща за всички професии в професионалните направления „Транспортни услуги“ и „Транспортни средства“

		2.4. Четвърта степен на професионална квалификация по професията Относно личните качества, които трябва да притежават обучаваните в тази степен, предлагаме премахването на изискването за „***физическа***“ издръжливост.	**Прието**	
		Подобно на горните степени на ПК по професията апелираме за преосмисляне на изискването за притежаване на правоспособност за управление на МПС.	**Не се приема**	Предложените в ДОС текстове разширяват възможностите за реализация на пазара на труда чрез придобиване и на правоспособност за управление на МПС – основополагаща за всички професии в професионалните направления „Транспортни услуги“ и „Транспортни средства“
		III. В Раздел 3. Единици резултати от ученето (ЕРУ) имаме следните коментари относно ЕРУ по специфична професионална подготовка по професията: 1. Предлагаме ЕРУ 6. „Куриерски услуги“ да бъде прецизирано, като неприсъщите за спедиторите товаро-разтоварни и др. подобни дейности бъдат преместени в ново ЕРУ „Куриерски услуги“ в професия „Логистични услуги“ (код на професията 104107).	**Приема се частично**	Наименованието на ЕРУ 6 е прецизирано на „Куриерски дейности“, тъй като куриерските дейности са присъщи за широкия профил на професията „Спедиторски услуги“ и са пряко свързани с включените длъжности по НКПД за професии с I и II СПК. ЕРУ 6 е прецизирано така, че да обхваща дейности по приемане и предаване на пратки, маршрутна логистика, първичен контрол и комуникация с клиенти, които реално се изпълняват в значителна част от спедиторските предприятия. Не се приема предложението куриерските дейности да бъдат преместени в професия „Логистични услуги“, тъй като тя е насочена към складова обработка, претоварни операции и управление на материални потоци, а не към доставка на пратки по индивидуални маршрути и директна работа с клиенти. ЕРУ 6 „Куриерски дейности“ осигурява базова практическа подготовка за реална работна среда и съответства на широкопрофилния характер на професията „Спедиторски услуги“ в проекта за ДОС
		III. В Раздел 3. Единици резултати от ученето (ЕРУ) имаме следните коментари относно ЕРУ по	**Не се приема**	ЕРУ 7 „Основни товарно-разтоварни дейности“ е необходимо за подготовката по професията „Спедиторски услуги“, тъй като длъжностите по

		специфична професионална подготовка по професията: 2. Предлагаме ЕРУ 7. „Основни товарно-разтоварни дейности“ да бъде изцяло преместено в професия „Логистични услуги“ (код на професията 104107), тъй като визира несвойствени за спедиторите дейности.		НКПД включват ежедневен контакт с товарни процеси при приемане, подреждане и експедиция на товари. ЕРУ 7 не въвежда физическо товарене като основна дейност, а подготвя за контролни, координационни и приемо-предавателни функции, изискващи познаване на процесите по товарене и разтоварване, правилата за безопасност и принципите за разпределяне на товарите в превозни средства. ЕРУ 7 е съобразено с широкопрофилния характер на професията и с компетентностите за първа и втора степен на професионална квалификация. Преместването на ЕРУ 7 в професия „Логистични услуги“ не е обосновано, тъй като тази професия е насочена към складови операции и работа със складова техника, които не са предмет на ЕРУ 7
		III. В Раздел 3. Единици резултати от ученето (ЕРУ) имаме следните коментари относно ЕРУ по специфична професионална подготовка по професията: 3. Предлагаме ЕРУ 12. „Международна транспортна документация и митническо представителство“ да бъде преформулирано и преработено. Първата част от заглавието и свързаните с него резултати от учене се припокриват с ЕРУ 9 „Подготовка на транспортна и спедиторска документация“. Частта относно митническото представителство предлагаме да се преобразува в ново ЕРУ 12. „***Митнически процедури***“, като считаме, че спедиторът трябва да познава основните функции и роля на митницата, различните митнически процедури при внос, износ и транзит на стоки, без самият той да ги извършва. Наличието на подобни знания, умения и компетенции биха позволили на спедитора да отчита спецификата на митническите формалности и да взема под внимание всички свързани с това условности при	**Приема се частично**	Прецизирани са наименованието и резултатите от учене, без да се използва терминът „митническо представителство“. Извършено е разграничаване между ЕРУ 9 и ЕРУ 12, като ЕРУ 9 се изучава във II степен на професионална квалификация. То изгражда базови умения за попълване на основни транспортни и спедиторски документи, проверка на съответствие и работа със софтуер. ЕРУ 12 е предвидено за III степен и развива умения, изисквани от Националната и Европейската квалификационна рамка на по-високо ниво. Акцентът е върху международната документация, електронните системи и взаимодействието с митнически и контролни органи. Липсва припокриване в нивото на сложност и в обхвата на дейностите между ЕРУ 9 и ЕРУ 12.

		организирането на движението на стоки от и за трети страни през външните граници на ЕС.		
		IV. Относно 3.2. Описание на единиците резултати от ученето за професията „Спедиторски услуги“ имаме следните коментари: 1. ***Предлагаме прецизиране на текста в ЕРУ 5. „Транспортна логистика“, секция „Критерии за оценяване на ЕРУ“*** „*Работи с оборудване и документи за товарене, разтоварване, опаковка и маркиране на товарите*“, като се премахне думата „***оборудване***“, тъй като спедиторът работи само с документи и информация за стоките и превозната операция, а не физически със стоките.	**Не се приема**	ЕРУ 5 „Транспортна логистика“ е част от отрасловата професионална подготовка и се прилага за всички професии от направление 1041 „Транспортни услуги“. Съдържанието и формулировките в него не могат да бъдат променяни на ниво конкретна професия. Включването на работа с оборудване в критериите за оценяване е обусловено от широкия обхват на отрасловата подготовка и не противоречи на профила на професията „Спедиторски услуги“, тъй като се отнася до познаване и работа с процеси и средства, използвани в транспортната дейност като цяло.
		IV. Относно 3.2. Описание на единиците резултати от ученето за професията „Спедиторски услуги“ имаме следните коментари: 2. ***Предлагаме ЕРУ 6 „Куриерски услуги“ да бъде прецизирано*** като Резултат от учене 6.1 „Доставя куриерски пратки“, Резултат от учене 6.2 „Следва предварително определен маршрут“ и Резултат от учене 6.3 „Комуникира с клиенти при предаване на пратки“ бъдат преместени в тяхната цялост в новообособено ЕРУ „Куриерски услуги“ в професията „Логистични услуги“ (код на професията 104107), тъй като е налице съществена разлика между дейността на спедитора и куриера. Съгласно чл. 361–366 от Търговския закон спедитор е лице (физическо или юридическо), което по силата на договор за спедиция се задължава срещу възнаграждение ***да организира*** превоз на товар за сметка на доверителя. В същото време куриерът е лице, което в рамките на пощенска или куриерска услуга ***приема, транспортира и доставя***	**Не се приема**	В коментара се разглежда дейността на спедитора като отделна професия, но настоящият ДОС е за професия „Спедиторски услуги“, която е широкопрофилна. Тя включва не само организацията на превоза, но и изпълнение на базови оперативни дейности, които осигуряват подготовка за реална работна среда съгласно Националната и Европейската квалификационна рамка. ЕРУ 6 е включено в I СПК и е относимо към професионални знания и компетентности за извършване на рутинни дейности при неизменящи се условия при упражняване на професията. ЕРУ 6 не подготвя куриери по смисъла на действащия ДОС за професия „Куриер“ - не се възлага отговорност за самостоятелно транспортиране на пратки, нито за изпълнение на пощенски услуги. Дейностите в ЕРУ 6 са ограничени до елементарни маршрути, приемане и предаване на пратки и комуникация с клиенти. Това е типична комбинация от задачи в много спедиторски предприятия, където обучаемите преминават през реални оперативни процеси преди достигане до по-високите нива на квалификация. Широкопрофилният характер на професията е заложен именно с цел обучаемите да познават в началните

пратки до получателите и носи пряка отговорност за тях по време на доставката.

С цел по-ясно разграничаване на спедиторските от куриерските услуги прилагаме на вниманието Ви следната сравнителна таблица:

Критерии	Спедитор	Куриер
Функции и роля в логистичния процес	· Организира и координира цялостния транспортен процес. · Не е задължително сам да извършва превоза – той посредничи. · Избира превозвач, планира маршрут, договаря цени и срокове. · Може да комбинира различни видове транспорт (мултимодален / комбиниран транспорт).	· Физически извършва транспортиране и доставка на пратки „от врата до врата“. · Работи на кратки разстояния и с малки пратки. · Обикновено има фиксирани маршрути и бързи срокове на доставка.
Правен статут и договорни отношения	· Работа на база договор за спедиция.	· Работа на база договор за превоз.

етапи на обучение основни дейности по местни доставки, първично обработване на пратки и работа с клиенти. Това съответства на компетентностите на ниво 2 и 3 от Европейската квалификационна рамка, които включват изпълнение на рутинни задачи под наблюдение, разбиране на работните процеси и придобиване на опит в реална среда.

Предложението ЕРУ 6 да се премести в професия „Логистични услуги“ не е обосновано. Професия „Логистични услуги“ подготвя кадри за складови и логистични операции. Тя не включва дейности по доставки „от врата до врата“ и не съдържа резултати от учене, свързани с маршрутни доставки, приемане на пратки или комуникация с клиенти при предаване. Преместването би довело до несъответствие с профила на професията.

ЕРУ 6 остава в настоящия си обхват, като е прецизирано терминологично на „Куриерски дейности“, така че да отговаря на широкопрофилността на професията, като завършилите могат да заемат длъжности, извършващи базови дейности от оперативната практика на професията.

	· Носи отговорност за организацията, но не и за самия превоз (освен ако не действа и като превозвач). · Често отговорността му е по-ограничена, освен при грешка в организацията, документи или избор на превозвач.	· Носи пряка отговорност за пратката по време на транспортиране и доставяне. · Подлежи на регулации свързани с пощенските/куриерски услуги.
Типове пратки и услуги	· Работи с големи товари: палети, контейнери, пълни или групажни товари. · Организира складови услуги, митническо обслужване, застраховки. · Подходящ за международен транспорт, контейнерни превози, морски/ж.п./авто транспорт.	· Работи със сравнително малки пратки: писма, колети, документи. · Услугите са бързи: експресни, същия ден, до 24 часа. · Подходящ за вътрешни доставки и малки международни пратки.

		Целева аудитория · Бизнес клиенти, които имат нужда от цялостна логистична организация. · Износители, вносители, производители, дистрибутори. · Частни лица и фирми, които изпращат малки пратки бързо и директно. Отчитайки спецификите на спедиторската професия и релевантните към нейното осъществяване куриерски услуги, то следва да се има предвид единствено и само ***организиране на последните, а не фактическо изпълнение***. Спедиторите могат да организират доставки от тип „врата – врата“, като избират подходящите превозни средства, маршрути и срокове, могат да съдействат активно при обработката на свързаните с това движение документи и изготвят указания към куриерите относно начина и времето за физическа доставка на пратките и други въпроси от организационен характер. Поради това предлагаме ***ЕРУ 6 „Куриерски услуги“ от настоящия проект на ДОС да бъде изцяло преработено*** като биха могли да се заимстват отделни части от все още действащия ДОС за професията „Куриер“ (код на професията 8401001). Добра основа за това биха могли да бъдат заложените знания, умения и компетенции от ЕРУ 8. „Куриерска дейност“ и ЕРУ 9. „Тарифиране и определяне на условията за превоз“.		
		IV. Относно 3.2. Описание на единиците резултати от ученето за професията „Спедиторски услуги“ имаме следните коментари: 3. ***Предлагаме ЕРУ 7 „Основни товарно-разтоварни дейности“ да бъде преместено изцяло***	**Не се приема**	ЕРУ 7 „Основни товарно-разтоварни дейности“ следва да остане в обхвата на професията „Спедиторски услуги“, тъй като включените в него резултати от ученето са пряко свързани с дейности по приемане, предаване, подреждане и контрол на товарите в рамките на спедиторската и куриерската дейност.

		в професията „Логистични услуги“ поради неуместност на визираните в него знания, умения и компетенции от позицията на спедитора. Товаро-разтоварните дейности са от компетенциите на складовите работници, които оперират с различни технически средства и физически обработват товарите в складовите съоръжения и товарните помещения на съответните превозни средства (камиони / кораби / самолети / жп. вагони / контейнери). Принизяването на спедиторските услуги до нивото на хамалски услуги не допринася за отстояване имиджа на професията спедитор и не би мотивирало младите хора да се обучават в нея.		В тази връзка е отчетено разграничението между логистични складови дейности и спедиторски операции по обработка и експедиране на товари с краткотраен престой. Дейностите, заложени в ЕРУ 7, не обхващат складови операции, механизирано товарене или самостоятелно управление на складова техника, които са предмет на професията „Логистични услуги“. ЕРУ 7 е прецизиран така, че да отразява съпътстващи, контролни и координационни функции при товаро-разтоварните процеси, включително знания за безопасност, разпределение и укрепване на товарите в превозни средства, както и проверка на тяхната цялост и съответствие с документацията. Тези компетентности са необходими за длъжностите по НКПД, включени в професията „Спедиторски услуги“, особено за първа и втора степен на професионална квалификация. По този начин се постига съответствие с Европейската и Националната квалификационна рамка, като физическото манипулиране на товари е ограничено до необходимия минимум и е подчинено на отговорностите по организация, контрол и безопасност, характерни за спедиторската дейност
		IV. Относно 3.2. Описание на единиците резултати от ученето за професията „Спедиторски услуги“ имаме следните коментари: 4. ***В Критерии за оценяване на ЕРУ 8. „Работа с основни товарни групи“*** текстът „*Съхранява правилно товари съгласно дадени условия (температура, влажност, позиция)*“ да се прецизира в следния вид „***Организира правилното съхранение на товари съгласно …***“.	**Приема се**	

		IV. Относно 3.2. Описание на единиците резултати от ученето за професията „Спедиторски услуги“ имаме следните коментари: 5. ***Предлагаме ЕРУ 12. „Международна транспортна документация и митническо представителство“ да се прецизира*** като: · Резултат от учене 12.1 „Изготвя международни транспортни документи“ отпадне, тъй като се дублира с ЕРУ 9. „Подготовка на транспортна и спедиторска документация“ и по-конкретно резултат от учене 9.1. „Попълва основни транспортни и спедиторски документи“. · Резултат от учене 12.2 „Използва електронен подпис и системи за електронен обмен на документи“ бъде преместено в ЕРУ 15. „Управление на информационни системи в спедицията“.	**Приема се частично**	ЕРУ 12 е насочено към две основни области, които са неразделни в международната спедиция: • международна транспортна документация; • митнически документи, които влияят върху организацията на превоза. ЕРУ 12 *„Международна транспортна документация и митническо представителство“* е прецизирано, като понятието „митническо представителство“ е заменено с „митнически процедури“, добавен е един от основните режими в международния транспорт, който е необходим елемент от подготовката на спедитора - транзит. По този начин се гарантира пълнота на обучението. РУ 9.1 се изучава в процеса на придобиване на II СПК и обхваща основни транспортни и спедиторски документи. РУ 12.1 е на ниво III СПК и включва международни документи с по-висока сложност, които не се дублират със съдържанието на ЕРУ 9. Разликата в нивата и компетентностните изисквания по Националната и Европейската квалификационна рамка е съществена и не допуска отпадане на РУ 12.1. Електронният подпис и електронните системи за обмен на документи са част от стандартната международна транспортна и митническа документация. Тяхното отделяне би нарушило систематиката в съдържанието на ЕРУ 12. В ЕРУ 15 се изучават оперативни дейности в информационни системи, а не правно валидни електронни документи и обмен със системи, свързани с международни режими.
		Имайки предвид, че спедиторите не отговарят пряко за митническата обработка на стоките при внос, износ и транзит, то предлагаме ЕРУ 12 да се преименува на „***Митнически процедури***“. Това ще даде възможност на бъдещите специалисти да познават особеностите на митническите процедури и да отчитат тяхното прилагане по отношение на конкретна превозна операция от или за трети страни спрямо ЕС. Новото ЕРУ 12 може да се преработи в духа на спедиторът подготвя и координира	**Приема се частично**	Професията „Митническо обслужване“ е тази, която подготвя специалисти за действителни процедури по оформяне. Спедиторът не извършва митническо оформяне, но трябва да познава процедурите и документите, да координира участниците в процеса и да отчита изискванията при организиране на превоза, затова наименованието на ЕРУ 12 е променено на

		документи, необходими за митническо представителство, познава, взема под внимание, отчита, съгласува и т.н. митническото оформяне на стоките, но не и в посока да извършва. Митническото оформяне на стоките е в компетенциите на специалисти от професията „Митническо обслужване“ (041102) и е неуместно да се прехвърля като основен ангажимент на спедиторите. В тази връзка Резултати от учене 12.3. „Подготвя документи за митническо представителство“ и 12.4. „Взаимодейства с митнически и контролни органи“ следва да се преименуват и преработят в духа на дадените по-горе насоки за да бъдат в унисон със спедиторската професия. Отделно не е ясно защо в проекта на ДОС навсякъде се пропуска транзитът, при положение че това е много често използвано движение на стоки в международен план.		„Международна транспортна документация и митнически процедури“, а съдържанието прецизирано.
		Също така в това РУ има някои фактологически грешки: o TIR не е товарителница, а международен митнически гаранционен документ за движение на стоки под митнически режим транзит; o Освен CMR е уместно да се посочат и другите видове товарителници, като CIM товарителниците за жп превози, коносаментите за превози по вода и Air Waybill за въздушните превози. Освен превози по шосе има и други видове транспорт, които са не по-малко застъпени в съвременната спедиторска професия; o Incoterms не са отговорности, а условия на доставка. В тези термини са определени както задълженията, така и правата на страните по търговската сделка и не касаят само превозната операция. Важно е да се познават и вземат под	**Приема се**	

		внимание от спедиторите, а не само да се идентифицират; о Бихме препоръчали ограничаване до реално приложимите в Р България електронни средства за персонална идентификация, като ***квалифициран електронен подпис (КЕП)***, eIDAS-съвместими средства за електронна идентификация, както и други средства, одобрени от държавната администрация за достъп до публични услуги.		
		В раздел Умения на Резултат от учене 12.3. „Подготвя документи за митническо представителство“ е използвано архаично понятие „*митническата облагаема стойност“,* което е извадено от митническото законодателство преди повече от 20 години. Въпреки горния коментар, с който уточняваме, че спедиторът не извършва и респективно не подготвя документи за митническо представителство, то считаме за редно професионалната терминология да бъде използвана коректно. · В текста „*Описва стандартни, облекчени и опростени митнически процедури*“ от раздел Умения на Резултат от учене 12.4. „Взаимодействия с митнически и контролни органи“ е налице фактологическа грешка – в действащото митническото законодателство няма дефинирани „*облекчени*“ митнически процедури.	**Приема се**	

		В раздел „Критерии за оценяване на ЕРУ“ към ЕРУ 12 също има някои фактологични и терминологични грешки: o както вече бе уточнено по-горе TIR карнетът не е транспортен документ; o фразата „митнически агент“ понастоящем е жаргон и не следва да се използва в нормативен акт като настоящата наредба. Правилното от нормативна гледна точка е „митнически представител“. Тук са обособени три отделни професии с три различни компетентности модела и те не трябва да се смесват - спедитор, митнически представител и превозвач; o текстовете „Изброява отговорностите и задълженията на спедитора като пряк/косвен представител на клиента при изпълнение на митнически процедури“ и „Подготвя комплект документи за митническо оформяне на внос или износ“ бихме квалифицирали като нонсенс, тъй като спедиторът на практика няма подобни отговорности и задължения.	**Приема се**	
		IV. Относно 3.2. Описание на единиците резултати от ученето за професията „Спедиторски услуги“ имаме следните коментари: 6. ***Предлагаме добавянето на нова ЕРУ „Складова логистика“ в ДОС на професията „Спедиторски услуги“***, като база за неговото разработване може да се използват ЕРУ 14. „Складова логистика“ и ЕРУ 29. „Складова логистика“ от настоящия ДОС по професията „Спедитор – логистик“ (код на професията 8401101). Следните основни аспекти считаме за релевантни към знанията, уменията и компетенциите, които специалистите, обучаващи се по професията „Спедиторски услуги“ трябва да притежават: · Организация и управление на складовите процеси по приемане, заскладяване,	**Не се приема**	Създаването на ново ЕРУ „Складова логистика“ не съответства на профила и целите на професията „Спедиторски услуги“. Професията подготвя специалисти за организация, координация, контрол и документиране на процесите по превоз и спедиция, включително работа с товарни групи, изисквания към опаковка, маркировка, съхранение и безопасност. Компетентностите, посочени в забележката, са характерни за професионални профили, ориентирани към управление и оптимизация на складови процеси и инфраструктура. Те са предмет на професия „Логистични услуги“ и на професионални направления с по-високо ниво на специализация. Тези дейности са характерни за складова и логистична организация и изискват управленски и операционни

		набиране на поръчки, рекламации, експедиция на товари и стоки, както и услуги с добавена стойност		компетентности на ниво склад. В професията „Спедиторски услуги“ е предвидено познаване и контрол на процесите по приемане и експедиция на товари, но не и управление на складови операции и услуги с добавена стойност.
		· Проектиране и определяне на складовите зони и техния размер, необходимата обща площ, товаропотоците, както и товаро-обработващата техника и съоръжения в склада		Проектирането и планирането на складова инфраструктура и оборудване са дейности извън обхвата на професията „Спедиторски услуги“. Тези компетентности са предмет на усвояване при обучението по професии с логистичен и управленски профил и не съответстват на степените на професионална квалификация, по професията в настоящия ДОС.
		· Изготвяне на ресурсен модел за определяне себестойността на складирането и складовите услуги, като изготвя ценови оферти		Определянето на себестойност и ценообразуване на складови услуги не е заложено като компетентност, която се придобива при обучението по професията „Спедиторски услуги“. В ДОС са предвидени умения за работа със софтуер и информационни системи при определяне на цени и стойности на транспортни и спедиторски услуги (РУ 9.3), което покрива необходимото ниво на икономическа подготовка за спедиторската дейност.
		· Работа с информационни системи за управление на склада		В ДОС по професията „Спедиторски услуги“ са включени умения за работа с различни софтуерни и информационни системи, използвани в отделни етапи на спедиторската дейност, включително при документиране, контрол и проследяване на товари. Управлението на складови системи не е цел на професионалната подготовка.
		· Организиране и контрол върху изпълнението на сключените договори и нормативните изисквания за складово-логистично обслужване, както и индексите за определяне на представянето (KPI). –		Организирането и контролирането на складово-логистично обслужване чрез показатели за ефективност е характерно за управленски и логистични профили. В професията „Спедиторски услуги“ контролът е насочен към изпълнението на

				конкретни спедиторски задачи, спазване на изискванията за безопасност и съответствие на товарите при приемане и експедиция. В проекта на ДОС по професията необходимите знания за товарни групи и условия за съхранение са отразени в ЕРУ 8. С цел да се засили приложимостта към реалната работа в спедиторски склад е добавен нов резултат от учене РУ 8.4, насочен към приемане, проверка, експедиция и документиране на товари в спедиторска складова зона. РУ 8.4 допълва РУ 8.1–8.3, като въвежда процесните приемо-предавателни действия, които не са обхванати изрично от класификацията на товарите, изискванията към опаковка и съхранение и изискванията към транспортиране. По този начин се постига засилване на складовите елементи на оперативно ниво в рамките на спедиторската дейност и се запазва широкопрофилният характер на професията, заложен в проекта на държавния образователен стандарт.
		V. В раздел 5.1 от изискванията към материалната база е записано „*Помощното оборудване включва тебешир и гъби за почистване на черна дъска*“, което считаме за неуместно с оглед на усилията на МОН и професионалните гимназии за изграждане на модерна образователна инфраструктура и STEM кабинети.	**Приема се**	
		VI. В раздел 5.2 относно изискванията към учебната база за обучение по практика на професията е визирано, че „*производствена практика се провежда при предварително сключен договор с юридически лица, които извършват куриерски и спедиторски услуги, митническо посредничество и представителство*“. Предлагаме текстът да се прецизира и до остане само „***спедиторски услуги***“. Отделно в националното и европейското митническо законодателство липсва дефиниция и уреден правен	**Приема се частично**	Текстът в раздел 5.2 е прецизиран. Отпадат понятията „митническо посредничество“ и „митническо представителство“. В същото време е запазена възможността производствената практика да се провежда и в предприятия, извършващи куриерски услуги. Куриерските дейности са част от широкопрофилния характер на професията и са пряко свързани с редица резултати от ученето, включително приемане, обработка и предаване на пратки, работа с документи,

		статут на лица, осъществяващи „*митническо посредничество*“. Използването на такова жаргонно понятие в документ от такъв ранг като настоящата наредба на Министъра на образованието и науката определяме като несериозно и непрофесионално.		контрол на товарни потоци и взаимодействие с клиенти. Това осигурява реална работна среда за придобиване на ключови умения от ЕРУ 6 и ЕРУ 8.
		Изразеното мнение от НСБС има за цел да осигури пълна съгласуваност между нормативната рамка, установените практики в спедиторския сектор и европейските изисквания за професионална квалификация. Заявяваме нашата готовност за експертно участие в последващи работни групи по изготвяне на учебните планове, програми и ресурси за професията „Спедиторски услуги“, с което да допринесем за нейното утвърждаване като значима за практиката.		